

Április 23-tól esedékes az első gyermekgondozási segély

A gyermekgondozási segély bevezetése érthetően nagy érdeklődést keltett. Tekintve, hogy az országban évente 135 000—138 000 gyerek születik, az intézkedés több tízezer családot érint.

Mint ismeretes, a gyermekgondozási segély bizonyos feltételekkel azok után a gyermekek után folyósítható, akik 1967. január 1-én vagy azt követően születnek. Tekintve, hogy ez a segély csak a szülési szabadság lejártja után jár, az első gyermekgondozási segélyek ez év április 23-tól lesznek esedékesek. Április 22-én jár ugyanis le azoknak a nőknek a szülési szabadsága, akik január 1-én születtek és a szülés előtt a maximális 28 nappal kezdték meg szabadságukat. Mivel a pénzt

utólag folyósítják, az első segélyeket májusban fizetik ki.

A SZOT társadalombiztosítási főigazgatóságán közölték, a gyermekgondozási segély igénylőjének csupán az a teendője, hogy munkahelyén igazolást kér, s ezt az iratot leadja az illetékes társadalombiztosítási igazgatóságon, vagy ahol ilyen van, az üzemi SZTK-kifizető helyen. A pénzt ugyanúgy folyósítják, mint a táppénzt.

Az SZTK felkészült a többletmunkára, bár még pillanatnyilag nem lehet tudni, hogy hányan kívánnak élni az új lehetőséggel. Egyelőre csak annyi biztos, hogy ez év januárjában 12 100 gyermek született Magyarországon, majdnem ezerrel több mint 1966 első hónapjaiban. (MTI)

Döntöttek Szakszervezeti választás az építőknél és a konzervgyárban

Két nagyvállalat szervezett munkásainak küldötttertekezletét tartották kedden Szegeden. Ez alkalommal választották meg vállalati szakszervezeti tanácsaikat és tisztviselőiket a Csongrád megyei Építőipari Vállalat és a Szegedi Konzervgyár dolgozói.

A mintegy 2200 építőmunkás szakszervezeti tagot 206 küldött képviselte a vezetőségválasztó gyűlésen, amelyen megjelent dr. Németh Lajos, az SZMT megbízott vezető titkára és Kiss István, az építők szakszervezetének megyei titkára is. A megjelent küldöttek előtt Bartók Lajos megbízott szb-titkár számolt be az elmúlt két esztendőben végzett szakszervezeti munkáról. A vitában tizenketten kértek szót, és behatóan foglalkoztak a munkahelyi kérdésekkel, a szociális körülményekkel, a munkaverseny helyzetével és általában a szakszervezeti munka legfontosabb területeivel.

A vita után a tisztviselők megválasztására került sor. Ez alkalommal először választották szakszervezeti tanácsot. A vállalati szakszervezeti tanácsba titkos szavazás útján 49 tagot választottak meg. Az újonnan létrejött szakszervezeti tanács ezután ülést tartott és sorából 11 tagú szakszervezeti bizottságot választott, amelynek elnöke Abraham József művezető, titkára pedig Bartók Lajos lett. Ugyancsak ez alkalommal választották meg a társadalmi bíróság tagjait, a társadalombiztosítási bizottság tagjait és az építők szakszervezetének megyei küldötttertekezletére a küldötteket.

A Szegedi Konzervgyárban 1500 szervezett munkás dolgozik, őket 154 küldött képviselte a vezetőségválasztó gyűlésen, amelyen megjelent Hoffmann Márton, az SZMT

titkára és Csikós Mihály az ÉDOSZ megyei titkára is. A megjelentek előtt Pócz Nagy Jánosné szb-titkár ismertette az elmúlt években végzett szakszervezeti munkát. A vitában tízen szólaltak fel, kiengesztelték a vezetőség beszámolóját és részletesen foglalkoztak a szakszervezeti munka soron következő feladataival.

A választások során, a küldöttek egyhangúlag elfogadták a jelölő bizottság által ajánlottak a szavazólistára és a titkos szavazás során egyhangúan megválasztották a vállalati szakszervezeti tanács 61 tagját. A tanács ez-

után ülést tartott, amelyen ugyancsak titkos szavazással megválasztotta az szb 11 tagját; a szakszervezeti bizottság elnökének Kovács Sándort, titkárnak pedig újból Pócz Nagy Jánosné-t választották. A küldötttertekezleten más tisztviselőket is választottak, a társadalmi bíróság tagjait, a társadalombiztosítási bizottság tagjait és a tanácsok mellett tevékenykedő kereskedelmi ellenőröket. Ugyancsak két főt delegáltak az iparági szakszervezeti tanácsba és 9 küldöttet választottak az ÉDOSZ megyei értekezletére.

Előkészületek a SZÖVOSZ kongresszusára

Az utóbbi hetekben országsszerte megkezdtek a május 15—17 között Budapesten megrendezésre kerülő VI. SZÖVOSZ kongresszus előkészületeit. A 14 000 tagértekezleten, helyi közgyűlésen mintegy 1,3 millió föld-

művészvetkezeti tag vett részt, tárgyalta meg az Országos Földművészvetkezeti Tanács kongresszusi irányelveit és az ezekhez kapcsolódó időszakos feladatokat. (MTI)

Salátaexport Szegedről

Korán látott munkához kedden a szegedi Felszabadulás Termelőszövetkezet baktói kertészetében Varga Györgyné munkacsapata. A délelőtti órákban tizenkét-ézer fej salátát szedtek az üvegházakból. Február utolsó napjaiban gyorsan nőttek a primörök, a bőséges naplítás pótolta azt az elmaradást, amit a korábbi hetek kedvezőtlen időjárása okozott. Minden természet csomogolás előtt mérlegre írték az asszonyok, s a legtöbb salátának a súlya nemcsak hogy elérte az előírt nyolc dekát, hanem még két-három dekával meg is haladta. A szedéssel egy időben készítették elő szállításra az

árut. Darabonként tisztogatták meg az alsó levélzetűt, egyenként megmosták, s portól, sártól mentes tiszta primöröket raktak ládába. A szövetkezet jó árat, egyenként három forint ötven fillért kapott korai árujéért. A Szövetkezetek Csongrád megyei Értékesítő Központjának szegedi tranzittelepén rakták hőszigetelt vagonba a salátákat. A szegedi zöld-ségfélékkel együtt utazott a Német Demokratikus Köztársaság városaiba ötezer csomó szentesi piros retek. Szombaton pedig a megye első ideai nagyobb export-szállítmányát újabb követi, ugyancsak a berliniek megrendelésére.

Közéletünk demokratizmusa

Írta: dr. Csikós Ferenc

Pártunk IX. kongresszusán a Központi Bizottság beszámolója hangsúlyozta, hogy egész népi államunk, a központi szervek és a néphatalom, az igazgatás helyi szervei a tanácsok működése egyaránt eredményes, a nép alapvető érdekeit szolgálja és demokratikus. Az elért eredmények növelése és a még jelentkező, döntően bürokratikus intézkedések megnyilvánuló vonások megszüntetése szükségessé teszik az állami munka továbbfejlesztését. Ebből a szempontból a párt alapvető fontosságúnak tartja rendszerünk demokratizmusának erősítését. Igen jelentős az a célkitűzés, hogy a lakosság közvetlenül, vagy képviselői útján mind nagyobb mértékben szólhasson hozzá az őt érdeklő kérdésekhez.

Alkotmányunk szerint a tanácsok munkájuk közben közvetlenül a lakosságra támaszkodnak, biztosítják a dolgozók tevékeny részvételét, kezdeményezést és ellenőrzését az államhatalom helyi gyakorlatában. Amikor az egész ország lakosságával együtt Szeged dolgozói március 19-én az urnák elé járulnak, hogy megválasszák az országgyűlési képviselőket, a városi és kerületi tanácsokat, nem érdektelen, ha számot adunk a tanácsok munkájában érvényesülő demokratizmusról, és arról, milyen feladatok várnak rájuk az elkövetkező években.

Szegeden is befejeződtek a jelölő gyűlések. Két hét alatt 88 jelölő gyűlést tartottunk, és ezeken 12 ezer választó állampolgár vett részt. Ez a szám a lakosság politikai aktivitásának növekedését mutatja, hiszen az 1963. évi választások előkészületei során a jelölő gyűlések csak 7—8 ezer ember vett részt. Négy év alatt a demokratikus törekvések nyomán elértek, hogy a lakosság jelentőségének megfelelő fontosságot tulajdonít a képviselőjelöltek és a tanácsjelöltek kiválasztásának.

A jelölő gyűlések közel 800 ember hallatta szavát a legtovább a jelölő, illetve a javasolt személyek eddigi munkásságát, emberi magatartását értékelte abból a szempontból, hogy méltóak-e a választók bizalmára. De nem hallgatták el azokat a problémákat sem, amelyek a tanács munkában még fellelhetők. Helyesen éltek a bírálat jogával, s számos javaslatot tettek az elkövetkezendő 4 év feladataira vonatkozóan. Az elhangzott javaslatok jelentősen hozzásegítik a tanácsok végrehajtó bizottságait ahhoz, hogy a következő esztendő helyi programját kiegészítsék és a

lakosság igényeinek megfelelően végezzék majd munkájukat. A jelölő gyűlések használták fel a választó állampolgárok arra, hogy javaslatkerületük, vagy az egész város gyarapodását célzó javaslataikat megtegyék.

Ahogy az 1963-as választások idején történt, a tanács szervek most is feldolgozzák az elhangzott javaslatokat, illetve mérlelik azok megvalósításának lehetőségeit és tájékoztatni fogják a javaslattevőket. Számolnunk kell azzal, hogy minden javaslat megvalósítására már csak az anyagi lehetőségek korlátozott volta miatt sem kerülhet azonnal sor. Biztosak vagyunk azonban abban, hogy a helyes kezdeményezéseket nemcsak a tanács, vagy más állami szervek, hanem a megválasztandó tanácsok is számon tartják és mihamlabb létrejönnek a feltételek, szorgalmaznak ezek megvalósítását is.

Szocialista rendszerünk különböző intézmények útján biztosítja, hogy a lakosság ne csak választások előtt, vagy idején vegyen részt az állami munkában, hanem a négy évre megválasztott tanácsok állandó kapcsolatban vannak a lakossággal és a tanácsban képviselik az ő érdekeit. Az eredményesebb kapcsolat érdekében az elmúlt évek során új rendszere alakult ki például a tanácsági beszámolóknak. Nem arra törekedtünk elsősorban, hogy formálisan évenként kétszer beszámoljon a tanácsvezető munkájáról. Inkább arra, hogy mielőtt a tanács ülései egy-egy nagyjelentőségű kérdést megtárgyalnak volna, előtte a tanácsvezető szövegkörnyékben kérjék ki a lakosság véleményét. Így volt ez például a város egészségügyi helyzetének vizsgálatáról az 1967. évi terv-kialakításakor, vagy a tömegsport kérdéseinek megvitatásakor stb. Ezzel tudjuk elérni, hogy a döntések megalapozottan a választók véleménye jusson kifejezésre és a határozatok végrehajtásában a széles tömeg örömmel vegyenek részt.

Az állami munka demokratizmusa szempontjából nem lebecsülendő a tanácsok és a választók egyéb formájú találkozásainak fogadóórák, családlátogatások, lakógyűlések rendszere. Ezek a tanácsok tájékoztatást ad a fontosabb országos rendelkezésekről és a tanács jelentősebb határozatairól is, s egyúttal az országos és helyi célkitűzések megvalósításához megnyeri a választók támogatását. Szeged lakossága egyre jobban felismeri, hogy a különféle országos igények kielégítéséhez nemcsak az állami eszközökre kell várnunk, hanem mind nagyobb lehetősége van azok megvalósításának saját erejéből is. Az elmúlt négy év alatt ennek a felismerésnek nyomán városunk lakossága 7 millió forintot társadalmi munkával gyarapította városunkat.

A tanácsok nemcsak választókerületekben tevékenykednek, hanem azokban a kisebb testületekben, bizottságokban is, amelyeket a városi és a kerületi tanácsok hoznak létre. Ezek a bizottságok belül nagyobb lehetőség nyílik arra, hogy hasznos kezdeményezéseket és javaslatokat tegyenek, másrészt ellenőrzik a különböző szervek munkáját.

Az elmúlt négy év során ez a tevékenység is jelentősen fejlődött, bár ami az ellenőrzést illeti, még van kívánnivaló. Nagyon hasznosnak bizonyul az állandó bizottsági aktiválózat kibővítése, ahol a tanácsok segítő társakat gyűjt maga köré.

Javult az elmúlt években a tanács szervek együttműködése a társadalmi és tömegszervezetekkel. Ez a kapcsolat a tanács munkában elengedhetetlen, hiszen ezek a szervek a lakosság jelentős részét tömörítik magukban. A jó kapcsolat révén az itt dolgozó emberek is aktívan részt vesznek az állami munkában. Elég talán utalni arra a tevékenységre, amit például a Szakszervezetek Megyei Tanácsa keretében fejtek ki a társadalmi aktívák a munkásszótály helyzetére vonatkozó párthatározat helyi megvalósításának felméréskor, vagy a KISZ-aktívák tevékenysége az ifjúság helyzetének vizsgálatokor.

Az utóbbi években egy újabb demokratikus intézmény jött létre városunkban: a lakóbizottságoké. A lakóbizottságokban közel 2 ezer ember foglalkozik a lakosság ügyes-bajos dolgaival. Hasznosnak bizonyult az a kezdeményezés is, hogy a lakóbizottságok mintegy 20 fajta igazolás kiadására jogosultak, mellyel egyenesen egyszerűsítettük az e téren meglévő bürokratikus vonásokat. A lakóbizottságok tevékenysége is azt bizonyítja, hogy szívesen vesznek részt a választó állampolgárok az állami munkában, mert látják annak eredményét és előnyét.

Mintegy 2 ezer fővel nő az aktivisták száma az új választási ciklusban, hiszen az új választójogi törvény a választókerületi bizottságokat, a választási elnökségeket stb. — amelyeket a választás lebonyolítására kellett létrehozni — nemcsak egy alkalomra hozza létre, hanem az egész ciklus idejére azzal a céllal, hogy a választókerületi munkában állandó segítő társai legyenek a tanácsoknak.

Az egyik jelölő gyűlésen egy 82 éves ember így fogalmazott: „Ismerem a múlt közigazgatását, mert dolgoztam benne. Ismerem a ma közigazgatását, mert ebben is dolgoztam. A kettő között az a különbség, hogy a mai közigazgatás az élet közigazgatása, nem a paragrafusok mögé bújnak a tisztviselők.” Nagy igazság ez. A mai közigazgatás az élet közigazgatása. A dolgozó nép legjobbjaitól választott tanácsok irányítják az igazgatási apparátust és nyitva áll az ajtó mindenütt, ott is, ahol javaslatot lehet és kell tenni, ott is, ahol a lakosság ellenőrző munkája nyomán feltárt hiányosságokat számon kell kérni.

Most, amikor legfontosabb állami szerveink újraválasztása napirendre került, érdemes a kérdések felett gondolkodni. Közismert, hogy a gazdasági irányítás új rendszerének bevezetésével együtt jár a helyi szervek önállóságának növelése és fokozottabb felelőssége is, de emellett meg kell oldani a gazdasági építés és a kulturális fejlődés időszakos feladatait. Újabb eredmények csak akkor várhatók, ha a párt és az állami szervek erre irányuló erőfeszítéseit a város lakossága a maga közéleti aktivitásával kiegészíti.

Dr. SZEMERE VERA
történész

tud négy fal között maradni... Ilyen viharban élünk ma is... Azt hiszem a szabadság dolgában megérthetjük egymást, mégha különböző pontokról indulunk is el”.

Az értelmiség feladatává vált, hogy leleplezze az uralkodó rendszer magyarkodásának, „hazafias” szövegeinek hazug voltát. Megmutassa, hogy a magyar nép, történelmi hagyományainak legdicsebb szakaszaiban — elsősorban 1848-ban — hogyan küzdött a nép és vezetői együtt a szabadságért, függetlenségért, demokráciáért, a gazdasági és társadalmi haladásért. Az írott szóval, az előadó- és képzőművészeti eszközeivel próbálták felébreszteni a nemzet lelkiismeretét.

Az értelmiség részvétele a közös nagy feladatban igen sokoldalú volt. A munkáskórusok és munkásszínjátékosok előadásai, majd a Hont Ferenc által rendezett vígadi, és zeneakadémiai irodalmi esteken valóban a művészek színe-java vállalt szerepet. Olyan művészek fémjelzik ezeket az előadásokat, mint Ascher Oszkár, Basilides Mária, Bánki Zsuzsa, Baló Elemér, Gobbi Hilda, Gábor Miklós, Gellért Endre, Hont Erzsébet, Horváth Ferenc, Major Tamás, Medgyasszai Vilma és sokan-sokan mások.

Hogy nemcsak egyszerű művészi produkcióról volt itt szó, jelzi például Kállai Gyula cikke a Népszavában az 1941 decemberi Petőfi-estéről, amelynek bevezetőjét Mórincz Zsigmond tartotta. „Igaz van Mórincz Zsigmondnak — írja Kállai —, amikor a vezető tanulmányában Petőfiről azt mondja: Korlátlan benne a szabadságvágy, s ezt a korlátlanigod követeli a nép számára is”. Petőfi élete Mórincz Zsigmond szerint: „egyetlen harc, egyetlen eszme érdekében... megszünteti a jogtalan és okatlan rabságot, amiben emberek milliói feküdtek”.

A magyar kultúra olyan értékei nyertek új megvilágítást, mint Bartók, Kodály, Ady, és József Attila. A szocialista és rokonszenvező képzőművészek is a maguk eszközeivel tárták fel a kor égető problémáit. A